

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

ЗБІРНИК ТЕЗ

**VII Всеукраїнської молодіжної науково-практичної конференції з
міжнародною участю
«Молодий вчений: сучасні тенденції формування та
збереження здоров'я людини»**

28-29 березня 2024 року

Харків, 2024

«Молодий вчений: сучасні тенденції формування та збереження здоров'я людини»

УДК[615.8/ 796.035.8](043)

М 75

«Молодий вчений: сучасні тенденції формування та збереження здоров'я людини»: збірник тез VII Всеукраїнської молодіжної науково-практичної конференції з міжнародною участю, 28-29 березня 2024 року. Харків: ХДАФК, 2024. 273 с.

Редакційна колегія:

Редактор:

Сверчкова О. В, старший викладач кафедри фізичної терапії Харківської державної академії фізичної культури, канд. наук з фіз. виховання та спорту

Члени редакційної колегії:

Пустовойт Б.А., завідувач кафедри фізичної терапії Харківської державної академії фізичної культури, доктор медичних наук, професор

Калмикова Ю.С., доцент кафедри фізичної терапії Харківської державної академії фізичної культури, канд. наук з фіз. виховання та спорту, доцент

Калмиков С.А., декан факультету фізичної терапії та здоров'я людини, доцент кафедри фізичної терапії Харківської державної академії фізичної культури, кандидат медичних наук, доцент

Пашкевич С.А., доцент кафедри фізичної терапії Харківської державної академії фізичної культури, канд. мед. наук, доцент

Литовченко В.О., професор кафедри екстреної та невідкладної медичної допомоги, ортопедії та травматології Харківського національного медичного університету, доктор медичних наук, професор

В збірнику тез представлено теми за напрямками роботи конференції: сучасні освітні оздоровчі стратегії та інноваційні технології; медико-біологічні та психолого-педагогічні аспекти здоров'я; сучасні підходи до фізичної терапії та ерготерапії при різній патології; формування мотиваційних принципів здорового способу життя; спортивна медицина та адаптивне фізичне виховання; спорт як пріоритетний напрям у формуванні здорового способу життя.

Матеріали представляють науковий інтерес для здобувачів I-III рівнів вищої освіти, фізичних реабілітологів/терапевтів, ерготерапевтів, лікарів фізичної та реабілітаційної медицини, науково-педагогічних працівників, вчителів закладів дошкільної та загальної середньої освіти, тренерів, спортсменів.

© «Молодий вчений: сучасні тенденції формування та збереження здоров'я людини», 2024

ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ СКОЛІОТИЧНІЙ ХВОРОБИ ПОЧАТКОВИХ СТУПЕНІВ

Лобанов В.С., Калмикова Ю.С., Лобанова А.Ю.

*Харківська державна академія фізичної культури та спорту, Харків, Україна
КНП «Міська дитяча лікарня № 5» ХМР, Харків, Україна*

Анотація. Про сколіоз (сколіотичну хворобу) люди знають давно. У медицині існує таке визначення цієї патології: сколіоз - захворювання опорно-рухового апарату, що характеризується викривленням хребта у фронтальній площині з торсією хребців (скручуванням їхніх у процесі росту), що веде до порушень функції органів грудної клітини, а також до косметичних дефектів. Сучасні знання про сколіоз дозволяють відрізнити сколіоз від порушення постави. Порушення постави у фронтальній площині є нестійким бічним відхиленням хребта і зникає в положенні хворого лежачи на спині чи животі. Клінічної і рентгенологічної торсії хребців при порушенні постави немає [3].

Ключові слова: сколіоз, викривлення хребта, опорно-руховий апарат, порушення постави, фізична терапія, кінезотерапія

Вступ. Серед захворювань опорно-рухового апарату сколіоз займає одне з чільних місць. Беручи до уваги комплексний вплив на організм багато дослідників застосовують термін «сколіотична хвороба». Сколіоз - складна деформація хребта, при якому відбувається бічне викривлення його в плоскість спини і торсіонне обертання хребта навколо своєї осі. Причини виникнення сколіозу до кінця не вивчені, серед основних - спільна слабкість і нерозвиненість зв'язково-м'язового апарату, яка в період найбільш інтенсивного зростання у поєднанні з провокуючими діями (неправильно сталі звички, погана постава, незначна природна асиметрія ніг, тазу) приводить до виникнення і розвитку викривлення хребта [4].

Невпинне зростання кількості пацієнтів на сколіотичну хворобу пов'язано з рядом факторів, серед яких шкідливі звички, сидяча робота, травми та захворювання опорно-рухового апарату, надмірна вага, хвороб нервово-м'язової системи, патологій сполучних тканин та порушення обмінних процесів в організмі. Також серед факторів - ризику вважаються спадкова схильність, гормональні порушення, низька фізична активність та недостатній розвиток м'язів спини, асиметричні навантаження та заняття спортом на професійному рівні [2,3].

Обов'язковими складовими відновлювального лікування сколіотичної хвороби є різні методи фізичної терапії (ФТ) у складі кінезотерапії, лікувального масажу (ЛМ), мануальної терапії, фізіотерапевтичного лікування, кінезотейпування, механотерапії [1].

Мета дослідження. Науково обґрунтувати, розробити й оцінити ефективність програми ФТ пацієнтів при сколіотичній хворобі початкових ступенів.

Методи дослідження: аналіз наукової і науково-методичної літератури з проблеми застосування засобів ФТ при сколіотичній хворобі початкових ступенів, медико-біологічні, педагогічні (складання програми ФТ) та статистичні методи обробки. Дослідження проводилося на базі КНП «Харківська дитяча лікарня №5» ХМР із залученням пацієнтів у віці від 15 років до 17 років. Пацієнти були розподілені рандомізовано на основну групу і контрольну групу, що склалися по 14 чоловік у кожній групі.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дослідження виконано відповідно до плану НДР «Теоретико-методологічні засади фізичної терапії та ерготерапії при органічних та функціональних порушеннях органів та систем організму людини в практиці охорони здоров'я», 2021-2025 рр. (№ державної реєстрації 0121U110141).

Результати дослідження та їх обговорення. Розроблена програми ФТ, що включала кінезотерапію, до якої увійшли дихальні, коригуючі вправи, вправи з гімнастичними предметами; ЛМ, що включала точковий та паровертібральний масаж. Пацієнти контрольної групи займалися за загально-прийнятими рекомендаціями. Оцінка проведеної терапії в обох групах проводилось через 3 місяці після початку програми за даними аналізу шкал опитування, шляхом фізичного обстеження. Показники в обох групах пацієнтів після проведення ФТ зменшилися, але у пацієнтів КГ це не підтверджено статистично. Вищевказані дані довели, що у пацієнтів основної групи результати є статистично кращими, ніж у пацієнтів контрольної групи ($p < 0,05$).

Висновки: Появі викривлення хребта можна і рекомендовано запобігати. Одні з головних принципів профілактики викривлень хребта є зберігання правильної осанки, ведення активного стилю життя, регулярне виконання активних вправ, фізичних навантажень, особливо при сидячому образі життя.

Комплексне лікування сколіотичної хвороби обов'язково має включати в себе, кінезотерапію, механотерапію, масаж. Фізична терапія і механотерапія спрямовані на зміцнення м'язового корсету, покращення лімфо та кровообігу організму, розслаблення напружених м'язів та зміцнення м'язів.

Література

1. Бакалюк Т.Г., Чурпій І.К., Янів О.В., Стельмах Г.О., Телиця Є.Ю. Сучасні аспекти реабілітаційного обстеження при порушенні постави у людей молодого віку. *Art of Medicine*. 2020. 4, №1 (13); 175 - 179. DOI:<https://doi.org/10.21802/artm.2020.1.13.175>
2. Вакуленко Л.В., Клапчук В.В., Вакуленко Д.В. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії : підручник. Тернопіль. 2019. 372 с. 2.
3. Куделя І., Кривчикова О. Засоби і методи корекції фізичного стану студентів спеціального відділення вищих навчальних закладів. *Молода спортивна наука України: Збірник наукових праць в галузі фізичної культури та спорту*. Львів:Українські технології, 2004. Т. 3. С. 175-179.
4. Самошкін В. В. Лікарський контроль при диференційованих фізичних тренуваннях студентів з недостатньою фізичною підготовленістю: автореф. дис.на здобуття наук. ступеня канд. мед. наук: спец. 14.01.24 «Лікувальна фізкультура та спортивна медицина». – Дніпропетровськ, 2001. 20 с

Дані авторів:

Лобанов Владислав Сергійович,

здобувач магістерського рівня вищої освіти спеціальності 227 «Терапія та реабілітація» Харківської державної академії фізичної культури і спорту асистент ерготерапевта в КНП «Міська дитяча лікарня №5» ХМР м. Харків, вул. Танкопія, 43
e-mail: ylobanov870@gmail.com

Калмикова Юлія Сергіївна,

доцент кафедри фізичної терапії Харківської державної академії фізичної культури кандидат наук з фіз. виховання і спорту, доцент фізичний терапевт в КНП «Міська дитяча лікарня №5» ХМР м. Харків, вул. Клочківська, 99 м. Харків, вул. Танкопія, 43
e-mail: yamamaha13@gmail.com

Лобанова Альона Юріївна,

ерготерапевт в КНП «Міська дитяча лікарня №5» ХМР м. Харків, вул. Танкопія, 43
e-mail: a7713051@gmail.com